

Dosarul nr. 2ra-2095/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – E. Galușceac
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Bogos împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin erorile săvârșite în procesul penal de către procurori și instanțele de judecată precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Igor Bogos și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată :

La 10 ianuarie 2019 Igor Bogos s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, prin care a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 850 000 lei și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru acordarea asistenței juridice.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 17 august 2018 s-a adresat Procurorului mun. Chișinău cu o plângere penală, prin care a solicitat de a dispune începerea urmăririi penale pe un caz concret.

La 21 august 2018 procurorul - șef interimar al Procuraturii mun. Chișinău Vitalie Sibov a expediat plângerea din 17 august 2018 conform competenței materiale Procurorului - șef al Procuraturii Anticorupție, Adriana Bețșor pentru organizarea examinării plângerii.

Astfel, la 03 septembrie 2018 adjunctul Procurorului - șef al Procuraturii Anticorupție, Adriana Bețișor, a expediat plângerea din 17 august 2018 Consiliului Superior al Magistraturii.

La 24 septembrie 2018 Procurorul - șef al Procuraturii Anticorupție Viorel Morari prin ordonanță, a refuzat primirea plângerii din 17 august 2018.

A mai indicat că la 04 octombrie 2018 a contestat ordonanța Procurorului - șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari din 24 septembrie 2018.

Astfel, prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău, sectorul Buiucani din 06 noiembrie 2018 s-a dispus conexarea plângerii lui Igor Bogos cu o altă plângere și s-a dispus de a le respinge ca inadmisibile.

A notat că prin intermediul reprezentantului său – avocatul Nicolae Daniliuc la 13 noiembrie 2018 a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău din 06 noiembrie 2018, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018 recursul a fost respins ca inadmisibil.

A menționat că Procurorul - șef al Procuraturii Anticorupție, primind plângerea în interesele lui Igor Bogos, a fost obligat, în conformitate cu stipulările art. 19, 254 (1) Cod de procedură penală să cerceteze cazul dat complet, obiectiv și sub toate aspectele, iar în conformitate cu art. 274 Cod de procedură civilă, în urma examinării plângerii, să emită o ordonanță motivată pe acest caz.

Consideră însă că procurorul în cauză a refuzat în primirea plângerii din motivul că nu există temei pentru pornirea urmăririi penale și din aceste considerente plângerea din 17.08.2018 a fost respinsă.

De asemenea a menționat că dacă procurorul în cauză a constatat că nu există temei de a porni urmărirea penală în baza plângerii din 17.08.2018 și a respins-o, totuși, a fost obligat să examineze plângerea din 17.08.2018 conform normelor de procedură penală și anume în conformitate cu art. 19, 254 Cod de procedură penală.

Consideră că procurorul în cauză nu și-a îndeplinit corespunzător atribuțiile de serviciu, a dat dovadă de neglijență în serviciu și și-a depășit vădit atribuțiile de serviciu, încălcând prevederile art. 19, 254, 265 (1) Cod de procedură penală.

Totodată a solicitat organului de urmărire penală, procurorilor să-i răspundă la întrebarea, din care motive judecătorul în cauză nu a examinat cererea de chemare în judecată în cel mult trei luni de zile de la data depunerii ei și din care motiv judecătorul în cauză a ignorat și a încălcat flagrant prevederile art. 4 (4) al Legii nr. 87 din 21.04.2011, însă nici până-n prezent organul de urmărire penală și procurorii nu i-au oferit răspuns la întrebările date, nu a fost auzit, a fost ignorat și umilit de către procurori.

A notat că ordonanța procurorului Viorel Morari are un caracter superficial, iar situația de fapt și de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în paragrafele 90 și 91 din Hotărârea din 02.11.2010 în cauza Mătăsaru și Savințchi contra RM, în care la fel se impunea obligația pozitivă a statului de a efectua o investigație oficială și multilaterală.

Consideră că organul de urmărire penală trebuia să depună eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuia să se limiteze pe concluzii pripite și nefondate pentru a refuza începerea oricăror investigații, pentru a-și motiva refuzul în începerea urmăririi penale pe presupuneri și ipoteze preconcepute.

Instanța de fond a respins ca inadmisibilă plângerea împotriva ordonanței procurorului din 24.09.2018, de refuz în primire și examinare a plângerii din 17.08.2018 din motivul că a fost depusă de către avocatul Nicolae Daniliuc, fără a avea împuterniciri. În dispozitivul încheierii din 06 noiembrie 2018 instanța de fond a dispus că încheierea dată este irevocabilă.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău la 29 noiembrie 2018 a respins recursul din motivul că astfel de încheieri ale judecătorului de instrucție sunt irevocabile și nu pot fi atacate cu recurs.

Consideră că Republica Moldova prin instanțele de judecată și organele procuraturii intenționat și vădit i-au încălcat drepturile la un proces echitabil și într-un termen rezonabil, la un recurs efectiv, cauzându-i un prejudiciu moral pe care l-a estimat la suma de 850 000 lei și care urmează să fie compensat de către stat.

Prin hotărârea din 21 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Bogos împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin erorile săvârșite în procesul penal de procurori și instanțele de judecată precum și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 50, 65-73)

Prin decizia din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Igor Bogos și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 100, 101-107)

Instanțele au concluzionat că temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil, care constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Prin acțiunea înaintată de către Igor Bogos, ultimul și-a exprimat dezacordul cu ordonanța emisă de organul de urmărire penală, legalitatea căreia a fost examinată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală de către judecătorul de instrucție prin emiterea încheierii din 06.11.2018, prin care recursul a fost declarat inadmisibil. Astfel, prin prisma art. 16 alin. (1) Cod de procedură civilă actele judecătorești sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Instanțele inferioare consideră că reieșind din înscrisurile prezentate de către Igor Bogos nu rezultă că în cadrul examinării plângerii i s-a cauzat un stres, frustrare, neliniște, care ar constitui un temei de despăgubire a prejudiciului din partea statului.

La 13 septembrie 2019 Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată. (f.d. 114-122)

În motivarea recursului recurentul a invocat că concluziile expuse în decizia instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Instanța de apel a interpretat eronat, a aplicat greșit normele de drept și nu a aplicat o lege care urma să fie aplicată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 iunie 2019, publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău la 22 iulie 2019. Recursul declarat de către Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, la 13 septembrie 2019, se consideră în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul

declarat de către Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de admisibilitate ale recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurentul Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Igor Bogos, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas